

Vägtransportförsäkring AKR 01

Produktguide
Gäller från 1.4.2020

Vägtransportförsäkringen ger fraktförare på landsväg ett bra ansvarsskydd i händelse av skador under transport och dröjsmål vid överlåtelse. Försäkringstagarens ersättningskyldighet bestäms i dessa fall utgående från lagen om vägbefordringsavtal. Lagen om vägbefordringsavtal baserar sig på den internationella CMR-konventionen, och därför talar man också ofta om en CMR-försäkring.

I den här produktguiden berättar vi det väsentliga om vägtransportförsäkringen. Detaljerad information om innehållet i försäkringarna framgår av försäkringsvillkoren för Vägtransportförsäkring (AKR 01) och de allmänna avtalsvillkoren (YL) samt försäkringsbrevet.

Vägtransportförsäkringen täcker ansvaret enligt lagen om vägbefordringsavtal

Vägtransportförsäkringen är avsedd för transportföretag, trafikidkare och bilister som utövar transportverksamhet och som mot fraktagift mottar gods för att transporteras med motorfordon på landsväg. Försäkringen är också avsedd för sådana som förmedlar de här transporterna.

Vägtransportförsäkring ger skydd i händelse av att godset under landsvägstransporten förkommer, minskar, skadas eller om överlåtelsen försenas. Försäkringstagarens ersättningskyldighet bestäms i dessa fall utgående från lagen om vägbefordringsavtal.

Lagen om vägbefordringsavtal baserar sig på den internationella CMR-konventionen. Fraktföraren kan enligt lagen om vägbefordringsavtal bli ansvarig antingen som fraktförare som ingått avtalet eller som fraktförare som utför transporten. Fraktföraren som ingått avtalet kan bli tvungen att ersätta transportskadan enbart på basis av det transportavtal han ingått, trots att han inte själv förorsakar skadan. Därför behöver exempelvis också en transportförmedlare utan eget transportmateriel, ett speditorsföretag eller en lastbilscentral som skydd en vägtransportförsäkring.

Gäller i Finland eller på ett överenskommet större område

Om Vägtransportförsäkringens giltighetsområde avtalas då försäkringen tecknas. Försäkringen gäller inom trafikeringsområdet, dvs. där försäkringstagaren förbinder sig att utföra transporter. Det avgörande är var avfärds- och destinationsplatserna finns för de transportuppdrag som försäkringstagaren fått.

Om försäkringstagaren endast har sådana transportuppdrag där både avfärds- och destinationsplatserna är i Finland, är giltighetsområdet Finland. Om försäkringstagaren också har internationella transporter, fastställs giltighetsområdet mer detaljerat.

Vad ersätter vägtransportförsäkringen?

Vägtransportförsäkringen ersätter skador för vilka fraktföraren enligt lagen om vägbefordringsavtal är ersättningsansvarig för. Sådana skador är att godset under transporten försvunnit, minskat, skadats eller att överlåtelsen fördröjts. I lagen om vägbefordringsavtal har fastställts både fraktförarens ansvar och grunderna för att befrias från ansvar. Om fraktföraren inte är ansvarig för skadan, betalas ur försäkringen inte ersättning. Försäkringsbolaget undersöker fraktförarens lagenliga ersättningsansvar.

I lagen om vägbefordringsavtal föreskrivs om storleken på fraktförarens ansvar. I allmänhet är storleken på ersättningen värdet på godset på den ort där godset togs för transport och kostnader i anslutning till transporten. Dessa framgår i allmänhet av handels- och fraktfakturor.

Om godset har skadats, men det inte helt förlorat sitt värde, utbetalas som ersättning reparationskostnaderna, dock högst upp till godsets värde. Om överlåtelsen av godset försenas från det avtalade, och detta förorsakar en skada, är det maximala ersättningsbeloppet ett penningbelopp som motsvarar fraktavgiften.

Fraktföraren är enligt lagen om vägbefordringsavtal inte ansvarig för skadans indirekta kostnader, exempelvis för förlust av försäljningsbidrag eller bruksnytta. Försäkringen ersätter inte indirekta kostnader.

Dessutom bör observeras att fraktförarens ansvar har begränsats utifrån godsets vikt. Vid inrikes transport har maximibeloppet för ansvaret begränsats till 20 euro per bruttokilo gods. Vid internationella transporter är maximiansvaret 8,33 SDR, dvs. cirka 10 euro, per bruttokilo gods. SDR är en särskild dragningsrätt (Special Drawing Right) som har fastställts av internationella valutafonden. Till exempel 30.10.2017 var SDR:s kurs i euro 1,2058.

Utöver den ersättning som betalas för att gods förkommit eller skadats betalas dessutom ersättning för kostnader i anslutning till frakt och för andra kostnader i anslutning till transporten till den del, som skadan utgör av godsets värde.

Om fraktföraren i transportavtalet har avtalat om ett mer omfattande ansvar än vad som fastställs i lagen om vägbefordringsavtal, ersätter försäkringen inte denna utvidgning av ansvaret. Då försäkringstagaren har rätt att i sin beskattning dra av momsandelen, avdras från den ersättning som ska betalas ur försäkringen på motsvarande sätt momsandelen.

Exempel 1

Ett transportföretag transporterade 12 kylskåpsfrysar från importörens lager i Helsingfors till en hushållsmaskinsbutik i Rovaniemi. Då föraren lossade lasten i mottagarens lager föll två kylskåpsfrysar i marken och gick sönder så att de inte kunde repareras.

Enligt handelsfakturan var godsets värde inkl. moms 1 858 euro. Fraktavgiften för hela lasten var 120 euro. Försäkringstagarens självrisk uppgick till 500 euro.

Ersättningskalkyl:

Enligt köpfakturan var värdet på två kylskåpsfrysar	1 858 euro
– momsavdrag	–335 euro
	1 523 euro

+ Det skadade godsets andel av hela fraktavgiften $2/12 \times 120 \text{ €}$ (moms 0 %)	+20 euro
--	----------

Det ersättningsgilla skadebeloppet	1 543 euro
– Självrisk	–500 euro
Försäkringen ersatte	1 043 euro

Exempel 2

Under en transport gick fyra datorers centralenheter sönder, deras värde uppgick till totalt 8 000 euro. Anordningarna vägde totalt 52 kilo. Efter som det var fråga om en inhemsk transport var fraktförarens maximiansvar för skadan $52 \text{ kg} \times 20 \text{ €/kg} = 1 040 \text{ euro}$.

Om fraktens andel av de skadade anordningar var 80 euro, är fraktförarens ansvar totalt 1 120 euro. Vägtransportförsäkring ersätter den del som överstiger självrisken 1 120 euro.

I exempel 1 kan göras följande kontrollkalkyl: Två kylskåpsfrysars bruttovikt var 112 kg och därför skulle maximiersättning beräknad enligt viktbegränsningen ha varit $112 \text{ kg} \times 20 \text{ euro/kg} = 2 240 \text{ euro}$. Eftersom maximiersättningsbeloppet beräknat på varans vikt 2 240 euro överstiger ersättningen enligt värdet på godset i handelsfakturan 1 043 euro (moms 0 %), ersätts skadan enligt värdet i köpfakturan. Dessutom ersätts fraktens andel. I båda exempelfallen som beskrivits ovan utreder försäkringsbolaget ärendet och förhandlar vid behov med den skadelidande i ersättningsfrågan.

Kostnader för att avvärja en skada

Utöver fraktförarens direkta ersättningsskyldighet ersätter försäkringen också skäliga kostnader, som förorsakas för att avvärja eller begränsa en inträffad eller omedelbart hotande skada som omfattas av försäkringen. Sådana räddningskostnader vid transportskador är kostnader som förorsakas av att det transporterade godset, som omedelbart hotas till skadas eller förstörs, och som då skyddas eller flyttas från skadeplatsen till närmaste lagringsplats eller lastas på nytt för att undvika fara. Som räddningskostnader vid transportskador ersätts inte kostnader som förorsakas av att normala skyldigheter enligt transportavtalet uppfylls, såsom transport av godset till destinationsorten.

Rättegångskostnader

Dessutom ersätter försäkringen skäliga rättegångskostnader om den ersättningsfråga gällande ett skadefall som omfattas av försäkringen ska behandlas i domstol. I så fall sköter försäkringsbolaget rättegången på försäkringstagarens vägnar och betalar rättegångskostnaderna.

Felaktig temperatur

Försäkringen ersätter inte en skada som förorsakats av för hög eller för låg temperatur eller av temperaturen överlag. Vid skadeersättning tillämpas specialsjälvrisker och självrisken är 25 % av skadebeloppet, dock minst den grundsjälvrisk som antecknats i försäkringsavtalet. Vid trafikolycka, för vilken försäkringstagaren är ansvarig, tillämpas den grundsjälvrisk som antecknats i försäkringsavtalet. Om skadan är en följd av att en anordning för temperaturreglering gått sönder är självrisken 10 % av skadebeloppet, dock minst den grundsjälvrisk som antecknats i försäkringsavtalet.

Kostnader för bortskaffande av vara

Försäkringen ersätter kostnader för bortskaffande av gods för det förstörda godsets del upp till 5 000 euro per skada eller för högst 15 000 euro under en försäkringsperiod, om inte skadan ersätts ur andra försäkringar.

Maximiersättningsbelopp och självrisker

Då det sker en skada är ersättningens maximibelopp enligt bestämmelserna i lagen om vägbefordringsavtal, dock högst det belopp som nämns i försäkringsbrevet, och som vid transporter i hemlandet är 1 000 000 euro och vid internationella transporter högst 500 000 euro per försäkringsfall, om inte annat avtalats.

Vid varje skada har försäkringstagaren en grundsjälvrisk som anges i försäkringsbrevet och som avdras från ersättningen. På försäkringen tillämpas dessutom specialsjälvrisker, som har antecknats i försäkringsbrevet.

Vad ersätter vägtransportförsäkringen inte?

Pengar och värdepapper

Försäkringen ersätter inte skador som förorsakats pengar, värdepapper, ädelmetaller, smycken eller andra motsvarande värdeföremål.

Avtalsansvar

Försäkringen ersätter inte den utvidgning av ansvaret som försäkringstagaren eventuellt har åtagit sig enligt paragraf 5, 33, 35 och 48 i lagen om vägbefordringsavtal.

Exempel

Fraktförarens maximiansvar vid inhemska transporter är enligt lagen 20 euro per kilo. Ett transportföretag avtalade med avsändaren om ett trefaldigt maximiansvar, dvs. 60 euro per kilo.

Då en skada inträffade ersatte försäkringen inte den andel på 40 euro per kilo, dvs. den andel som överskred fraktförarens maximiansvar enligt lagen.

Försummande av bevakning

Försäkringen ersätter inte skador som beror på att transportmedlet, containern, transportenheten eller godset har lämnats obevakat eller fordonet eller lastrummet olåst.

Med bevakning avses att det område där transportmedlet, containern, transportenheten eller godset förvaras är slutet och bevakat dygnet runt och att på området finns en kontinuerlig behörig passerkontroll av personer och fordon.

Med bevakning avses också att fordonet får lämnas utan oavbruten tillsyn bara vid förrättande av för transportuppdraget nödvändiga ärenden eller då föraren förrättar ärenden som är nödvändiga p.g.a. förarens personliga behov. Tillsynen är oavbruten:

- Föraren sover i fordonets hytt.
- Genom kameraövervakning har man direkt kamerakontakt med bevakningsföretaget, där man via monitorer fortlöpande följer vad som händer på området. Kameraövervakning med inspelning är inte fortlöpande tillsyn.

Vid transporter i Finland kan transportmedlet, containern eller godset lämnas obevakat högst i ett dygn. I sådana fall avdras från ersättningen självrisker, som är 25 % av skadebeloppet, dock minst grundsjälvrisker enligt försäkringsavtalet.

I ovan nämnda fall ska fordonet vara låst och startspärr- och larmanordningar ska vara påkopplade. Dessutom ska fordonet och lastrummet vara låst så att man inte kan komma in i fordonet eller lastrummet utan att bryta sig in. Om lastrummet på grund av sin konstruktion inte kan låsas, ska fordonet om möjligt parkeras så att tillträde till fordonets lastrum är förhindrat. Dessutom ska dörrarna förslutas med sigill och vid varje paus ska man kontrollera att sigillen är obrutna.

Med startspärr avses en elektronisk anordning, som förhindrar att fordonet framförs med dess egen motor. Den elektroniska anordningen förhindrar bränslematning, tändningsström eller att fordonet startas på annat sätt om inte startnyckeln är i eller om transpondern till det elektroniska låsningssystemet inte finns i fordonets absoluta närhet. En elektronisk kod för att passera låsningssystemet kan också vara en personlig pin-kod eller någon annan elektronisk nyckel.

Exempel

Ett transportföretag transporterade en elektroniklast värd cirka 200 000 euro från Finland till Italien. I Milano beslöt föraren att köpa presenter till sin familj i ett varuhus. Föraren parkerade fordonskombinationen på ett obevakat område cirka 100 meter från varuhuset, som ofta användes för parkering av fordonskombinationer. Föraren låste dörrarna till bilens lastrum och kupé. Dessutom låste han ratten och kopplingspedalen med ett lås. Då föraren återvände till bilen märkte han att fordonskombinationen med last stulits. Fordonet hittades tömt efter en vecka på en annan ort. Skadan ersattes inte ur försäkringen, eftersom skadan berodde på att fordonet lämnats obevakat. Ett fordon anses inte vara bevakat om föraren lämnat det utan oavbruten tillsyn medan han shoppade. Att köpa presenter till familjen är inte ärenden som är nödvändiga för föraren på grund av personliga behov. Under shoppingen borde föraren oavbrutet haft fordonet under uppsikt, så att alla dörrar skulle ha varit under fortlöpande tillsyn eller så borde fordonet ha lämnas på ett låst och dygnet runt bevakat område.

Felaktig överlåtelse vid transport i OSS-länder

Försäkringen ersätter inte skador som sker i OSS-länder och som berott på överlåtelse av gods till fel mottagare eller till någon annan än sådan som är berättigad till mottagande av godset.

Lastningssätt

Försäkringen ersätter inte en skada som beror på ett lastningssätt som står i strid med en lag, en förordning eller en bestämmelse eller ett tillstånd som givits av en myndighet.

Exempel

Under en transport gick den utrustning sönder med vilken man surrat lasten, varvid en tung tryckmaskin började röra på sig i lastrummet och föll ner på vägen och skadades svårt. Vid polisundersökningen framgick att skadan berodde på att föraren använt ett surrningsbälte vars nominella hållbarhet var en fjärdedel av den som lasten krävde. Gällande bestämmelser förutsätter att surrningsbältet med hänsyn till sin nominella hållbarhet ska hålla dubbelt så mycket och metalldelarna 1,4 gånger utan att surrningen ger efter. Skadan ersattes inte ur försäkringen, eftersom skadan berodde på ett lastningssätt som stred mot bestämmelserna.

Underlåtelse att skydda godset

Försäkringen ersätter inte en skada som har förorsakats av att godset inte har täckts på ett ändamålsenligt sätt under transporten eller lagringen utomhus.

Exempel

En fraktförare transporterade köksinredning till ett egnahemshus som renoverades. Då föraren kom fram lite efter kl. 12, fanns ingen på plats för att kvittera att godset mottagits. Föraren väntade en stund och lossade köksinredningen på egnahemshusets gård och lämnade platsen. På gårdsområdet började inredningsmaterialet suga i sig fukt så att det svällde upp och förvreds samt blev oanvändbart. Skadan ersattes inte ur försäkringen, eftersom godset inte hade täckts på ett ändamålsenligt sätt.

Försäkringspremie

På Vägtransportförsäkringens premie inverkar bl.a.

- fordonstyp
- transportområde
- de huvudsakliga grupper av gods som transporteras
- omsättning per transportområde.

Iakttagna säkerhetsföreskrifter

Säkerhetsföreskrifter är i försäkringsavtalet, försäkringsbrevet, försäkringsvillkoren eller i övrigt skriftligt till försäkringstagaren eller den försäkrade givna bestämmelser med syfte att förhindra eller begränsa uppkomsten av skador. Om försäkringstagaren avsiktligt eller av oaktsamhet inte iakttagit säkerhetsföreskrifterna och försummelsen har bidragit till skadan, kan ersättningen helt avslås eller så kan den nedsättas.

Säkerhetsföreskrifter i anslutning till vägtransportförsäkringen är

- landsvägstransporter S 956

Till försäkringarna kan också höra andra säkerhetsföreskrifter, som försäkringstagaren är skyldig att iaktta.

Meddela om fareökning

Försäkringstagaren ska utan dröjsmål meddela om det i de uppgifter som lämnades när försäkringsavtalet ingicks eller som antecknats i försäkringsbrevet har skett en väsentlig förändring som innebär fareökning. En fareökning kan ske exempelvis om lagret eller terminalen ändras till något annat ifråga om sin struktur eller sitt skydd.

Om ett meddelande inte görs, kan ersättningen helt avslås eller så kan den nedsättas eller försäkringsavtalet sägas upp. Skyldighet att begränsa och avvärja skada När en skada inträffar eller är omedelbart hotande ska försäkringstagaren eller den försäkrade efter förmåga vidta åtgärder för att avvärja och begränsa skadan samt iaktta de anvisningar som försäkringsbolaget gett. Om försäkringstagaren avsiktligt eller av oaktsamhet har försummat som skyldighet att begränsa och avvärja en skada och försummelsen har bidragit till skadan, kan ersättningen helt avslås eller så kan den nedsättas.

Gör så här vid skadesituationer

- Anmäl så snabbt som möjligt en skada till försäkringsbolaget.
- Ge alltid försäkringsbolaget tillfälle att inspektera skadan samt möjlighet att medverka till en uppgörelse i godo.
- Berätta för den skadelidande att förstört eller skadat gods inte får förstöras före skadeinspektionen, om man inte separat gett tillstånd till det.
- Se till att begränsa eller avvärja skadorna. Följ de anvisningar som försäkringsbolaget gett dig.
- Om skadan förorsakats av en utomstående, vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bevaka försäkringsbolagets rätt gentemot skadevållaren. Klarlägg exempelvis skadevållarens identitet.
- Om orsaken till skadan är ett brott, gör en anmälan till polismyndigheterna.
- Om försäkringsfallet leder till en rättegång, informera omedelbart försäkringsbolaget om detta.

Ansökan om ersättning

Det är skäl att omsorgsfullt fylla i skadeanmälan och bifoga alla sådana handlingar och uppgifter som är nödvändiga för att utreda försäkringsbolagets ansvar, såsom fraktbrev, handelsfaktura, det ersättningsyrkande som framförts samt reklamationen till fraktföraren. Försäkringsersättning ska sökas hos försäkringsbolaget inom ett år från det att ersättningssökanden fått kännedom om sin möjlighet att få ersättning och senast inom tio år från det att skadan har inträffat.

Hur man överklagar ett beslut

Försäkringstagaren eller annan ersättningssökande som anser att ett ersättningsbeslut är felaktigt, kan överklaga det. I ersättningsbeslutet meddelas hur och inom vilken tid ett beslut kan överklagas.

En ersättningssökande kan alltid få en kompletterande redogörelse om grunder för beslutet och omständigheter som påverkat beslutet genom att direkt kontakta den skadehandläggare eller den ersättningsavdelning som fattat beslutet. Kontaktinformationen finns i ersättningsbeslutet. Vid behov kan en begäran om rättelse sändas till vårt bolags kundombudsman. Kundombudsmannen är ett organ som är oberoende av ersättningsavdelningen och kundombudsmannens uppgift är att så snabbt som möjligt avgöra om de beslut som hänför sig till skadan är riktiga. Ett besvärssärende kan också hänskjutas för behandling till olika nämnder eller andra eventuella besvärsmöjligheter, t.ex. i en allmän underrätt. Om besvärsmöjligheterna i anslutning till skadan ges information i den anvisning för ansökan om ändring som bifogas med ersättningsbeslutet eller genom att studera det material som finns på webbplatsen.

Våra tjänster

Sköt dina försäkrings- ärenden i tjänsten op.fi

Logga in i tjänsten op.fi med din banks koder.

Som inloggad kan du

- anmäla en skada och ansöka om ersättning
- göra ändringar i försäkringarna för ditt företag
- beställa Green Card
- skriva ut försäkringsintyg.

Bekanta dig med tjänsterna för yrkestrafik på adressen op.fi/yrkestrafik.

Pohjola Skadehjälpen hjälp 24/7

Via Pohjola Skadehjälpen får du tydliga anvisningar för olika skadesituationer. I Skadehjälpen finns kontaktuppgifter för Pohjola Verkstadsmästare och våra andra verkstadspartner om du råkar ut för en bilskada.

Pohjola Skadehjälpen finns på adressen skadehjalpen.pohjola.fi och i applikationen OP-företagsmobilen.

Vår telefontjänst

A-Försäkring tjänster för yrkestrafik

- Försäkrings- och ersättningstjänsten 0304 0506*

Pohjola Försäkring

- Försäkrings- och ersättningstjänsten 0303 0303*

Servicenummer för lagstadgade försäkringar**

- Trafikskador 030 105 502
- Olycksfall i arbetet 030 105 503
- Trafik- och olycksfallsförsäkringar 030 105 501

* Samtal med finländska mobilabonnemang och med abonnemang i det fasta nätet kostar 0,0835 euro/samtal + 0,12 euro/min. I priset ingår moms.

** Samtalspris: lna/msa

Våra kundsamtal spelas in bland annat för att säkerställa kvaliteten på kundbetjäningen.

Råd om ersättningar och försäkringar

Våra försäkrings- och ersättningsrådgivare ger personlig handledning i vår telefontjänst. Du kan söka ändring i försäkrings- och ersättningsbeslut också hos vår kundombudsman. Läs mer om ansökan om ändring på op.fi/ansokan-om-andring.

Utomstående rådgivning ger FINEs Försäkrings- och finansrådgivning, tfn 09 685 0120, www.fine.fi.

Pohjola Försäkring Ab, FO-nummer 1458359-3

Helsingfors, Gebhardsplatsen 1, 00013 OP
Hemort: Helsingfors, huvudbransch: skadeförsäkringsbolag
Tillsynsmyndighet: Finansinspektionen, www.fiva.fi

